

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

VI. Ex altera parte Maria Catharinae filia regina eligitur, & Londinensem
vrbem ingreditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Quandoquidem Eduardus VI cognatus noster charifsumus (cujus anime Deus sit propitius) patentibus litteris, anno regni ipsius V. die XXI. Quintilis, in praesentia & cum consensu praecipuorum Consiliariorum, Iudicium, & aliorum gravium & prudentissimorum virorum, (quod id ad regni emolumenntum & securitatem facere visideretur) scriptis, regis ipsius manu subscriptis, & magno sigillo confirmatis declaravit, vi Actus cuiusdam & diplomatis ab Henrico VIII progenitore nostro & magno patrui felicis memorie ita constitutis atque ordinatis esse, ut Eduardus filio sine hereditibus defuncto, Regni hujus coronam & imperium ad Mariam natam maiorem filiam; hac vero itidem sine liberis decadente, ad secundam filiam Elisabetham ejusque legitimos heredes, iis conditionibus quae a dicto rege Henrico ad limitandam successionem tum fuerunt apposita, devolveretur: at vero postea prædicta Maria & Elisabetha illegitima declaratae sunt, ut post illa quidem è Catharina Austria, hæc Anna Bolena progenitæ, quarum utriusque cum Henrico rege matrimonium, & secundum divinum Verbum & Ecclesiasticas leges, interposito divorcio, invalidum & nullum declaratum, & utrumque illud divorzium Parlamenti auctoritate, specialiter vero XXI. anno regni ejusdem Henrici approbatum & confirmatum fuit, ac postea ratum & firmum mansit: Eamque ob causam prædictam Maria & Elisabetha manifeste jure ad talam hereditatem aedundam, & hujus regni coronam, imperium, honores, dominia, &c. accipienda inhabiles sint & incapaces, &c.

Cætera quæ sequuntur nimis prolixa omitto; illa posuisse contentus, ex quibus quum appareat, Mariam Catharinæ filiam nullam aliam ob causam quam ob divorzium regni hereditate fuisse exclusum; divorzium vero illud omnium restis sentientium calculo & Martyrum Sanguinis illegitimum sit, & ipso jure nullum: luce sane clarius constat, Henrici cum Anna Bolena nuptias omnibus divinis & humanis legibus contrarias fuisse. Quumque Maria, ut postea videbimus, tamquam legitimo matrimonio prognata in reginam electa fuerit, facile intelligi potest quo jure post illam Elisabetha regnum usurparit. Duleus certe, ut eas excluderet sic ut dictum est, omnia movit lapidem ut in suam familiam regiam potestatem transportaret, usus inter alia Prædicantium sive Ministrorum opera, qui e suggestu ad populum tam Marie quam Elisabethæ causam palam impugnabant, Joanne vero defendebant, ejusque virtutes, ac præcipue sumimum religionis studium misericordie commendabantur. Quin etiam à regni optimatibus fidem juregurando sanctitatem, & syngraphas

Joannam reginam agnoscientium & obedientiam eiuspendentium Duleus idem exegit. Cui quæso tunc non visa fuisset deplorata Mariæ causa? utpote adversarium eum habentis, in cuius manu titulus, dignitas, atque adeo totius regni opes erant, cuius partes proceres potentissimi sequebantur, cui etiam Galliarum Rex Henricus, quem Duleus tradita Bolonia sibi demeruerat, impense favebat & cui prædicantium greges prophetando ad plebem subserviebant! In Carolo Imperatore parum spei erat, multorum armis circumfesso, & immensa negotiorum mole oppresso, ut licet maxime vellet, auxilium tamen mittere non posset. Iam enim Henricus Galliarum rex Protectorem se Germanicæ libertatis, & Protestantium Principum captivorum vindicem scriperat, ictoque cum Mauricio Saxone & Marchione Brandenburgico federe Carolo Imperatori bellum moverat molestissimum ac periculosissimum, quo tres amplissimæ civitates & Episcopatus, Tullensis, Virdunensis & Merensis ab Imperio avulsæ sunt. Quin enim Oenipontano oppido, in quo Carolus eodem adhuc die fuerat, à Mauricio subito occupato, parum absfuit quin ipse Cæsar in Confederatorum potestate fuerit redactus. Quibus difficultatibus circumventus Cæsar, eorum quæ in Anglia gererentur curam habere non potuit. Maria nihilominus per Secretarium quendam & amicos de morte Regis simul & de Northumbrii qui nonnullos jam ad eam in potestatem suam redigendam miserat, consilio certior facta, noctu consenso equo summa celeritate ad Norfolciæ Ducem Thomam III. Hauvardum se recepit. Erant vero tum Londini adhuc Cæsarei oratores, quorum persuasionibus & multorum procerum ultro accurrentium, qmum Darbiensis, Hastings, Sussexiæ Comitum, & aliorum studio effectum est, ut Maria regina fuerit proclamata. Anno 1553. 19 Julii. Mox ex omnibus undique partibus tantus ad illam factus est concursus, ut paucorum dierum spacio ad quindecim hominum millia circa se haberet. Ex optimatibus etiam plerique ad eam confluabant, ejusque sequentibus auspicia, his tamen conditionibus, ne Principi extero sive alienigenæ nuberet, nec quidquam in religione tum usitata mutaret quas illa accepit, ut quæ fortunam suam efflorescentem modis omnibus adjuvandam existimaret.

VI. Cum hoc comitatu, vel exercitu potius Maria recta Londonum petat. Quum vero tumultu

R

multu per oppida & agros passim crescente, & multitudine ad Mariam deficiente, allatum esset, **Ioannes Dudley Northumbriæ Dux conscripto exercitu, & Henrico Grajo Duce Suffolciensi Londini ad res administrandas relicto, turbis obviam ire statuit: sed à militibus desertus, & in triumphum veluti à Maria ductus grato spectaculo eorum quos flagitiis suis multipliciter ante offenderat, oculos & animos pavit, tamquam proditor & leſa maiestatis reus condemnatus & capitius supplicio demum xi. Cal. Septemb. affectus.** Etsi vero Gallicus Orator Ioannæ reginæ cauſam quantum poterat, agebat, habita ad xix. Augusti diem coram regni Senatu eam in rem oratione: parum tamen admòdum promovebat, præter spem & promissa nihil reportans, Nobilitate ac populo indies tanto numero ad Mariam confluente, ut minus quam decem dierum spacio tringinta armatorum millia secum habuerit nihilominus vero tanta esset rerum ad victimum necessariarum abundantia, ut cerevisiæ cadus uno Regali Hispanico, quatuor vero magni panes sexta Regalis parte vñerint.

Consiliarii & Optimates qui Londini manferant, animadverentes magnam Nobilitatis partem Mariæ partibus se adjunxisse, tam Ioannam Grajam quam paullo ante Reginam proclamaverant, quam Henricum Grajum qui ducta Francifica nepte Henrici VIII. Regis Suffolcia Dux erat creatus, & Ioannam procrearat, [a] custodia includunt, Mariam vero honori & regno restituunt, & reginam conclamant. Ioannes vero Dudley Northumbrius his acceptis, se ab omnibus desertum videns, & ipse solita acclamatione publicam lætitiam testatus est, Mariamque reginam Cantabrigiæ salutari justis, decimo postquam Ioannam reginam Londini proclamaverat die sed uti dictum est in triumphum ductus xi. Cal. Septemb. Londini supplicio affectus, de quo iterum cap. sequenti accuratius diceretur. Quis hic insperata hanc mutationem, & victoriā solius Dei auxiliū paucis diebus sine p̄cilio partam, non summopere admiretur?

MARIA REGNUM INIT. DVDLÆVM VNA cum filio & Ioanna regina capitii supplicio affici. jubet Catholicam religionem restituit. Marrimonium cum Philippo Hispaniarum Principe tractat.

Thomas Cramerus igni crematur.

CAPUT OCTAVUM.

ARGUMENTVM

- I. Maria regina, arcem Londinensem ingressa, superbū illum à predecessoribus usurpatum titulum, Supremi Anglicane Ecclesiæ capitii, abdicat.
- II. Dudley una cum quatuor liberis ad mortem damnatus, ad Catholicam religionem se convertit.
- III. Catholicā religio in Anglia restituitur. De Curia seu Parlamento Anglicano.
- IV. Conditiones matrimonii inter Mariam Anglie reginam & Philippum Hispaniarum Principem.
- V. Maria regina contra Viatum & alios rebeller exercitum mittit, & captiō supplicio afficit. Joannes Suffolcia ejusque mariti funesta mors.
- VI. Cramerus precipitus schismatis & divertii inter Henricum & Catharinam auctor, una cum Ridleto & Latimer Episcopis vivus comburitur: aliisque supra centum hereticī supplicio afficiuntur.

VT olim eis, qui durante adhuc Mosaica legge, ad sanctam illam Hierosolymorum civitatem, quam Deus sibi præ omnibus tamquam sedem elegerat, sese conferebant, & ut verum Deum adorarent, magnificentium illud à Salomone exstutum, & ab ipso Deo consecratum templum ingrediebantur, initio quocumque oculos verteret, nihil aliud occurrebat quam victimarum sanguinis, cultri, ignis, holocausta, & victimarii, longius vero ad Sancta sanctorum usque progressos suavissimus balsami & incensi thuris odor reficiebat atque oblectabat: sic ego religiosam sacrofaniæ Veritatis ædem ingressus, ut hujus Historiæ filium inde deducerem, initio nihil aliud deprehendi quam pröditiones, cædes, lanienas, & multiplices miseras; at ulterius nunc gressum nobis proferentibus, longe pulchrior rerum species sese offeret, ac regni multo tranquillioris ac lætioris quod cum Henrici VIII. & Eduardi VI. imperio haec tenus à nobis descripto comparatum, velut Sancta sanctorum Anglicani hujus templi dici merito potest. Hic enim templorum superioritatem eversorum instauratas parietinas, alcaria tursum erecta, Crucis tropæa unde profligata erant reposita, sacra templis, templa sacris, tori denique Ecclesia pristinum nitorem restitutum videbis.

Illa qui levit scissum studia in contraria regnum, Hæresibus variisque infectum, hanc sequit invicti; Diffidat ex finis regalis frontis horre Omnia, & exempla plerosque ad liminæ sanctæ

Mariæ

[a] Henninges Geneal. parte 4 pag. 121.